

NASZE PISEMKO

Gimnazjum Państwowe w Katowicach. — Linoryt — Zb. Ogrodziński, kl. V b.

WYCHODZI STARANIEM UCZNIÓW
GIMNAZJUM PAŃSTWOWEGO W KATOWICACH
Rok VII.   Dnia 20-go stycznia 1935 r.   Nr. 3.

Pierwszorzędny Zakład Krawiecki

Telefon Nr. 317-70

Rok założ. 1909

Słowiński

Katowice, ul. św. Jana 9, I. piętro

poleca swą pierwszorzędną pracownię

**mundurków i płaszczy szkolnych oraz
ubiorów męskich** *na miarę pod gwarancją dobrego
leżenia i rzetelnej obsługi.*

Nowości w materiałach angielskich i krajowych zawsze na składzie

DRUKARNIA PRZEMYSŁOWA

KATOWICE

UL. WOJEWÓDZKA 29 a

WYKONUJE

punktualnie wszelkie prace wchodzące
w zakres drukarstwa po umiarkowanych
cenach.

KONTO P.K.O. 307 097

TELEFON NR. 341-15

KSIEGARNIA I SKŁAD PAPIERU TADEUSZ MIKUŁSKI, KATOWICE

ul. Marjacka 2 ————— Telefon 342-42

Wielki wybór z literatury **sportowej — zimowej.**
Lektury i pomoce szkolne **do wszystkich przedmiotów.**
Kompletny skład wszelkich wydawnictw **Teatru amatorskiego.**
Duży wybór książek na **podarunki.**

Wysyłki na prowincję uskutecznią się odwrotnie za uprzednim nadesłaniem należności
w znaczkach pocztowych plus porto, celem uniknięcia kłopotliwej manipulacji przekazowej.

NASZE PISEMKO

MIESIĘCZNIK UCZNIÓW GIMNAZJUM PAŃSTW. w KATOWICACH

Rok VII

Katowice, dnia 20. stycznia 1935 r.

Nr. 3

Wspomnienie pośmiertne.

Dnia 19-go grudnia 1934 r., zmarł po krótkich cierpieniach, zaopatrzony św. Sakramentami, profesor naszego zakładu, Dr. Hipolit Marjan Dyrz.

Śmierć jego zrobiła wstrząsające wrażenie na młodzieży, tem bardziej,

najgłębiej odczuli stratę, jaką ponieśli przez Jego śmierć. Był On bowiem nie tylko świetnym wykładowcą historii, ale i pedagogiem — wychowawcą, kochającym gorąco młodzież, będącym jej prawdziwym przyjacielem i pracu-

Ś. p. Dr. Hipolit Dyrz f.

że była tak nagła. Jeszcze w przeddzień śmierci prowadził ś. p. Dr. Dyrz lekcje. Ci z pośród nas, których uczył,

jącego dla jej dobra z niezwykłym poświęceniem. Pamiętają Go dobrze ci, którzy życiem gimnazjum żywiej

się zajmują, dzięki Niemu bowiem samorząd gimnazjalny wszedł na właściwą drogę i On wskazał mu kierunek dalszej pracy.

Ś. p. Dr. Dyrz urodził się 12-go sierpnia 1896 r. we Lwowie. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w państw. gimn. im. Sobieskiego w Krakowie w 1915 r., zapisał się na wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, studiując historję i język polski. Wojna światowa i służba w wojsku austriackiem przerywają Jego studia. Po odzyskaniu niepodległości zgłasza się ś. p. Dr. Dyrz do szeregów Wojska Polskiego, biorąc udział w walkach o oswobodzenie Swego rodzinnego miasta jako członek załogi pociągu pancernego „Smok”. Po zakończeniu działań wojennych powraca do przerwanych studiów. Zmarły okazywał duże zainteresowania naukowe i miał zamiar poświęcić się pracy naukowej. W 1921 r. obejmuje ś. p. Dr. Dyrz posadę w prywatnem gimnazjum w Sosnowcu, następnie pracuje w gimnazjum w Zawierciu, wresz-

cie w 1927 r. przenosi się na Śląsk, pracując w państwowem gimnazjum w Rybniku. Od 1-go maja 1928 r. zostaje powołany na stanowisko referenta Wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach. Na tem stanowisku pracuje przez kilka lat, udzielając równocześnie lekcji w naszym zakładzie. Jako wybitnemu dydaktykowi w nauczaniu historii powierza Wydział Oświecenia Publicznego od dnia 1 września 1934 r. prowadzenie Ogniska metodycznego historycznego i na tem stanowisku nielitościwa śmierć przecięła pasmo Jego pracowitego życia.

Odszedł cichy, choć o gorącym sercu człowiek, ale pamięć o Nim nie zaginie. Pozostał żal, że tak wartościowa jednostka ubyła. Ale pozostało coś więcej jeszcze: pamięć życia godnego naśladowania. I jeżeli kiedyś zdarzy się nam zwątpić na chwilę w dobroć i szlachetność ludzką — przypomnijmy sobie ś. p. Dr. Dyrza — a wiara na pewno powróci.

Trzydziestolecie pracy naukowej Profesora Ignacego Mościckiego.

(Głosy prasy).

... „W roku bieżącym mija lat trzydzieści od czasu, gdy obecny Prezydent R. P., Ignacy Mościcki, opublikował w „Rocznikach Akademji Umiejętności w Krakowie” pierwszą swą pracę naukową... Bogata działalność naukowo-technologiczna Pana Prezydenta stanowi pokaźny dorobek w świecie nauki i techniki... W pracach Pana Prezydenta uwidocznia się wytrwała, niezłomna wola osiągnięcia

wyników podjętych zagadnień, oraz kwestja ich realizacji. Działalność Pana Prezydenta cechuje głęboka wiedza i sprawność techniczna, przede wszystkim zaś umiłowanie samej pracy dla dobra ludzkości... (Kurjer Literacko-Naukowy).

* * *

— „Obok pracy naukowej, P. Prezydent od wczesnej młodości brał

czynny udział w ideowym ruchu niepodległościowym, łącząc pracę naukową z pracą obywatela. (Express Zagłębia).

* * *

— W historii Polski były okresy wielkości i okresy upadku. Okresy wielkości w naszym dziejowym życiu zawsze nosiły dwie zasadnicze cechy: na czele narodu i państwa stali ludzie wielcy, Polska była ogniskiem nauki i sztuki, promieniującym na sąsiednie narody . . .

. . . Trzydziestolecie pracy naukowej P. Prezydenta R. P., prof. Ignacego Mościckiego jest wielkiem świętem Pracy i Zasługi. W myśl dziejowych tradycji Polski, dzisiejszy Jej najwyższy dostojnik jest protektorem nauki . . .

. . . W historii narodów są bardzo rzadkie takie chwile, jakie przeżywa-

liśmy 7. XII. 1934 r., gdy cały naród polski w osobach przedstawicieli wszystkich dziedzin swojego życia pochylił się ze czcią przed Tym, który jest zarazem jego Pierwszym Obywatelom i Wielkim uczonym — Twórcą. . . (Kurjer Poranny).

* * *

W. SKRZYPOSZEK, (kl. VIII a.)

My, młode pokolenie, jesteśmy szczęśliwi, iż przyświecają nam takie bohaterskie wzory. Mamy przed oczyma żywe symbole, drogowskazy, używające, abyśmy kiedyś też poświęcili się w całości dobru Ojczyzny i wzniesli ją na taki poziom, by cały świat był na nią zwrócony. Symbole te nieśmy zawsze w duszach naszych, a będziemy dobrymi synami naszej Ojczyzny i wzorowymi obywatelami.

E. KURZ, (kl. VIII a.)

Na kursie w „Osiedlu“.

Aż do Bielska byliśmy towarzyszami doli i niedoli uczestników kursu w Wiśle i — zanim rozjechaliśmy się — mieliśmy chyba te same wrażenia. Czuć musieliśmy się wszyscy głupio, bo jakże: wyjeżdżamy na kurs narciarski, a matka ziemia zamiast być pokryta białym całunem śniegu, jest pokryta szarawo-czarno-brudnym niby — całunem błota. Ładna perspektywa!

Nasunęła się zaraz taka podstępna myśl: — „Pocóż wobec tego jedziemy?“ Młodszy koledzy jadą się przewietrzyć, odrywając się od fartuszków matczynych. A my? (Mam na myśli „starszyzną“). Są dwie odpowiedzi. Pier-

wsza: o ile góry pewnej pięknej nocy raczą się pokryć śniegiem, będziemy jeździli na nartach; druga: a jak nie, to staniemy się społecznikami i zajmujemy się kwestją gastronomiczną i stanem spiżarni i kuchni.

No, ale to bujanie. Mieliśmy naprawdę szczęście, bo już w następny dzień po przyjeździe spadł obfity śnieg i trzeba było pomyśleć o przygotowaniu do wyjścia na narty. Przygotowano się naprawdę poważnie. Wszystko było w największym ruchu — istne zmechanizowanie człowieka — smary, korki, kije, a zdaje się, że najbardziej narządy mowy (nie chcę powiedzieć

języki, bo języki niewieście weszły już w przysłowie, a my jesteśmy przecież mężczyznami, względnie chcemy nimi zostać).

W następny dzień rano stanęli wszyscy bez wyjątku do raportu, mając pod stopami narty, od których każdy miał wziąć nazwę narciarza. Po podzieleniu na grupy wyruszono w teren. Grupa zaawansowanych wyruszyła na Magórkę. Poważny wyczyn, jak na pierwszy dzień, ale jeszcze poważniejsze były miny owych zaawansowanych w czasie powrotu. Najpierw nadjeżdża jeden z tych lepszych i dumnie ogłasza: „Reszta jedzie za mną! Przyjadą może za pół godziny.“ Po mniej więcej zapowiedzianym czasie zjawia się jeszcze lepszy, co można było wywnioskować z tego, że półtoraj narty nosił na rękę, a ostatnie pół za pasem. Lepszy dlatego, bo mniej doświadczony zwalnia na zakrętach, co wiem z własnej kariery narciarskiej, a ten czuł się prawdopodobnie zwolniony z obowiązku zwalniania, skutkiem czego „piechotare debet“. Doczekaliśmy się wreszcie tej chwili, kiedy po kilkakrotnym odliczaniu otrzymaliśmy liczbę 31, t. j. liczbę kursistów. No, a potem można się było dowiedzieć, iluż to bohaterów kryje się w naszym gronie.

— „To wszystko nic! Żebyś ty, tak jak ja, wjechał na te kamienie!..“

— „Ostatnim wysiłkiem zatrzymałem się przed tem a tem krystjanją..“

— „... a tyś nie miał odwagi zjechać zdjąłeś narty...“

Nie chwale się pamięcią, więc skończę na tem. W historii narciarstwa należałoby zaznaczyć... gietkość tych języków. Może i ja kiedyś użyłem, podobnego zwrotu, ale dziś, bijąc się

w piersi, mówię: „Mea culpa...“ i przyrzekam poprawę, tylko przez wzgląd na to, że nie chcę figurować w ewentualnem wydaniu historii narciarstwa.

Na mniej lub więcej podobnych wycieczkach upływał dzień po dniu z tą jednak różnicą, że liczba stojących do wymarszu topniała, że w szarni było coraz więcej połamanych dziobów nart, świadczących może o naszych postępach i że apetyty się zwiększały. Tak nadszedł powoli dzień odjazdu. Jedni spoglądali tęsknie za górami — „Już minęły wakacje! Przed nami praca! Za rok was znowu zobaczę, ale już jako uczeń wyższej klasy“. Inny znów mniej poważnie i tęsknie wziął tę całą kwestję! „... bo naprawa szkolnych nart też mnie coś będzie kosztowała“.

Nie mogę jednak pomijać samego życia w Osiedlu. O jedzeniu nie będę pisał, chociaż ten punkt zajęć dziennych był dla niejednego najważniejszym, bo każdy jadł, ile chciał i mógł, o ile naturalnie tyle było, ani o listach, bo o ile koleżanki o tobie zapomniały, nie otrzymywałyś ich wogóle.

Możnaby wnioskować, jakobyśmy już byli straconymi uczniami, że nam wszystko inne w głowie, tylko nie szkoła. Tak źle znów o nas sądzić nie wypada. Uczyliśmy się przecież z dnia na dzień i to gorliwie. Pomijając uczenie się jazdy na nartach, lub gruntowanie wiadomości o ewolucjach narciarskich, nauczyliśmy się nawet pilnie, bo oprócz ćwiczeń mieliśmy nawet bardzo dużo czasu pozostawionego do własnej dyspozycji.

Rozrywek ani zabaw nikomu nie zabrakło, a o ile komu zabrakły, rozrywał się na swój sposób, co się jed-

nak kończyło bez jakichkolwiek następstw. Miłe wspomnienia pozostawia również wieczorki świetlicowe. Udałe produkcje kolegów w postaci skeczów, popisów i t. p. były gorąco oklaskiwane.

Całą przyjemność przeżyć poznaje się dopiero, gdy one już minęły. Siedząc grupkami w pociągu, wiozącym nas do Katowic, wróciliśmy wspomnieniami do naszego Osiedla,

gdzieś na stoki gór, widzieliśmy takiego sobie narciarza, zjeżdżającego „szusem“, który z pozycji stojącej przez jakieś tajemne siły przyciągania dostał się do pozycji leżącej i potem udawał zdziwionego: „Jak to możliwe?..“

Wdzięczni jesteśmy i będziemy — organizatorom naszego kursu, bo dali nam wszystko, co dać mogli, umożliwiając nam miłe spędzenie wakacji zimowych.

O, VOIT (kl. VI b.)

Kącik humanistyczny.

„POTOP“

(podług Owidjusza)

*A Jowisz Akwilona w mrocznej zamknął grocie
I, zebrawszy na niebie deszczowych chmur krocie,
Wypuszcza w świat Notusa. Na skrzydłach wilgotnych
Leci Notus, zakrywszy zasłoną mgieł lotnych
Swe straszliwe oblicze. Broda ciężka dżdżami,
Strugi deszczu spływają między szat fałdami,
Cieką po długich włosach Chmury ma na czole,
Mgłami sinemi zasnuł wkrąg błękitu pole,
I, lecąc, ręką ściska ciężkie, gęste chmury.
Wali grzmot i potoki dżdżu wnet lecą zgóry.
Już wezbrane strumienie okropnej ulewy
Niszczą w polach rolnika doroczne zasiewy.
Leżą łany pokotem, ciężkiej pracy plony,
Już dorobek wieśniaka potopem zniszczony.
Lecz Jowisza niebieskie nie nasycą deszcze:
Na świat wszystkich mórz wody pragnie wylać jeszcze
Już nie widzi granic ni morza, ni ziemi.
Wszystko dokoła falami zalane morskimi.
Ten wspina się na pagórek, ów żegluję śmiało.
Tam gdzie się przedtem orne pole znajdowało,
Ten łowi ryby, siedząc wśród drzewa gałęzi;
W zielska płacze kotwicę okręt na uwięzi;*

*Gdzie przedtem zwinna koza po skałach biegła,
 Teraz tam foki szpetne wygrzewają ciała,
 A pośród drzew gałęzi i grają delfiny
 I raz wraz zaplądają się pośród gęstwiny.
 Płynie wilk wśród owieczek, ówdzie niesie fala
 Płowe lwy i tygrysy, tam widnieją zdala
 Dzikie, którym już pomóc nie może kłów siła.
 Leci ptaszyna drobna, co długo błądziła
 I, miejsca nie znajdując, do wody upada.
 Fala zalewa wszystko. Człowiek nędzny biada,
 Bo gdy w falach nie zginął, pewnie z głodu skona,
 Cała chudoba jego potopem zniszczona.*

JURAND, (kl. VIII a.)

Święto niepodległości w Bytomiu.

Gimnazjum polskie w Bytomiu zaprosiło do siebie na uroczystą akademię ku czci „Święta Niepodległości“, a zarazem z okazji drugiej rocznicy istnienia polskiego gimnazjum w Bytomiu, całą młodzież gimnazjalną Śląska. Wśród delegacji znalazła się oczywiście i młodzież naszego gimnazjum.

Od stacji Szarlej — Piekary jest do granicy polsko-niemieckiej tylko 5 minut drogi. Cała paka katowicka składała się z koleżanek z gimnazjum żeńskiego, kol. kol. z gimn. mat. przyr., Śl. Techn. Zakł. Nauk., no i naszego gimnazjum. Humory były doskonałe. Mieliśmy małe „przyjemności“ na granicy, gdyż Niemcy urzędnicy celni nie chcieli nam pozwolić przeniesić na drugą stronę naszych prowiantów, które i tak były bardzo szczupłe. Wreszcie znaleźliśmy się w Bytomiu. Wszystko się na nas patrzyło, bo mówiliśmy po polsku i to nawet dosyć głośno, ale tyle tylko, o ile to wypadało.

Po 20-tu minutach znaleźliśmy się w „Gospodzie Polskiej“. Zwiedziliśmy bursę (gdzie zostawiłem pierwszy numer „Naszego Pisemka“), na której ścianach widniały polskie napisy i portrety ś. p. Żwirki i Wigury, Bajana i inne. Znalazł się tam nawet repertuar Teatru Polskiego z Katowic.

Odpoczęliśmy parę minut, a potem, mając jeszcze sporo czasu, poszliśmy zwiedzać Bytom.

O godzinie 5-tej popołudniu aula polskiego gimnazjum była przepełniona. Byli znajomi z Tarnowskich Gór, Szarleja, Chorzowa, Rudy Śl., Nowego Bytomia i t. d. Zjawiły się również władze szkolne z p. kuratorem dr. Kupczyńskim na czele, dalej polskie władze miejscowe. Akademia trochę się opóźniła, czekano bowiem na kolegów, rodaków naszych z Czechosłowacji: Co to była za radość, gdy się i ci zjawili! Mieliśmy między nimi bowiem wielu znajomych. Wreszcie zaczęła się akademja z bardzo obfitym programem. A więc przemówienia,

deklamacje, występy chóru, występy solowe, orkiestry i t. p. Cała akademja trwała 3 godziny. Eutuzjizm i zapal porwały wszystkich obecnych. Punktem kulminacyjnym było wystawienie sztuki p. t.: Wóz Drzymały. — Nie mieliśmy dla niej słów uznania. Śpiewaliśmy potem: „Nie rzucim ziemi..“, przysięgaliśmy „że się nie damy... bo mocą słuszności wytrwamy i wygramy“.

Całość sprawiła niezwykle miłe wrażenie. Panował bardzo serdeczny, polski nastrój. Tworzyliśmy wszyscy jedną polską rodzinę, Polacy z Niemiec Czechosłowacji i Polski. Nakoniec odbyła się w Gospodzie Polskiej zabawa taneczna... Nigdy nie zapomnimy tych chwil — wywarły one na nas niezatarte wrażenie.

A. ZAKRZEWSKI, (kl. VIII a.)

Sprzęt i ubiór narciarski.

Ponieważ sezon narciarski, poza górami, dotąd nie dopisał i niejedyn zapewne z pośród was jeszcze wybiera się na narty — przyda się więc może tych kilka uwag o wyborze sprzętu i ubioru narciarskiego.

Sport narciarski jest sportem droгим, to też nie można ryzykować kupna marnych lub zgoła nieodpowiednich przyborów do niego, co, niestety, bardzo często się zdarza.

Nieraz sam byłem świadkiem, jak niesumienny sprzedawca przekonywał nie znających się na rzeczy klientów zapomocą potoku „fachowych“ wyrażen, gięcia i pukania w deski, że to są właśnie wyborne narty, które „tylko okazynie“ ma na składzie i t. d., a oszołomieni i zachwyceni klienci kupowali prędko lichotę, „aby okazja nie uciekła“.

Najważniejszą częścią sprzętu narciarskiego — są same deski. Nie będę tu wymieniał dokładnych wymiarów i rodzajów desek, podaję tylko najważniejsze dane dotyczące nart turystycznych. Deski turystyczne wykonuje się przeważnie z jesionu. Powinny one być należycie wysuszone (ale nie

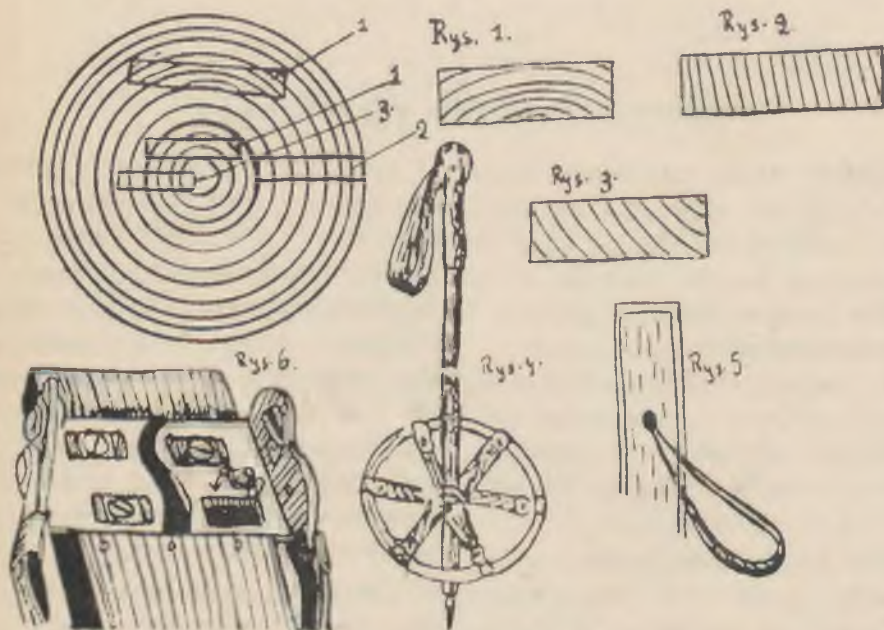
w specjalnych prażalniach, jak to czynią niektóre firmy zakopiańskie) i elastyczne. Elastyczność desek bada się przez naciąganie dziobu, wtedy deska powinna giąć się aż po wiązanie. Obecnie używa się już tylko desek profilowanych. (Deski profilowane są na środku odpowiednio grubsze, niż po bokach). Długość nart zależna jest od wysokości narciarza: powinny odpowiadać wysokości jego z wyciągniętem po przegub ramieniem.

Należy jeszcze sprawdzić, czy rowek narty jest prosty, oraz czy wygięcie nart pod wiązaniem jest dostateczne. Co do wyboru drzewa — to najlepsze jest drzewo o słoju płaskim (rys. 1), dobry jest też słoju równoległy do osi płozy (rys. 2). Niedobre są słoje „uciekające“ silnie z desek (rys. 3). Im włókna są gęstsze — tem mniej deska nasiąka wilgocią.

Wiązania: Różnorodność i jakość wiązań jest bardzo duża, jak zresztą i rozpiętość cen. Można już dostać wiązania w cenie 5 ciu złotych, a za 8 — 9 złotych mamy całkiem dobre wiązania. Najpopularniejsze u nas są wiązania Zubka, Wujka, Haugi i Eri-

ksone. Ostatnio ukazały się liczne polskie wiązania, wzorowane na poprzednich, jak n.p. „Tatry“ lub „El-Ge“. Szczególnie dla młodszych, którym szybko rosną stopy, nadają się wiązania, które łatwo można rozsuwać (rys. 6). Początkującym nie radzę kupować żadnych specjalnych sprężyn, klamer, czy uchwytów, które są nie-

padają się one w śnieg, a są dużo cięższe od innych. Najlepsze są talerzyki t. zw. norweskie lub talerzyki biegowe (rys. 4). Grot kijka powinien być długi i mocno osadzony; pętla — niedługa, zato jak najszersza, aby nie uwierała ręki. Obicie wierzchu i uchwytu kija skórą jest rzeczą pożyteczną; należy uważać na sposób przymoco-

Rycina do artykułu o sprzęcie narciarskim.

bezpieczne przy upadku i utrudnią im jazdę.

Kijki: Także kijki bardzo w bieżącym roku potaniały: Kijki leszczynowe można dostać już w cenie 4 złotych. Lepszym i lżejszym materiałem na kije jest bambus, oraz pieprz, najlepsze są kije tonkinowe. Kijki bambusowe, z dobrymi talerzykami, kosztują około 6 złotych (rys. 4). Nie radzę kupować ciężkich, kilkakrotnie przeplatanych kółek (talerzyków), gdyż przekonano się, że niewiele mniej za-

wania pętli; pętla, umocowana nie na końcu kija — jest bezwzględnie zła, gdyż poza niewygodą istnieje niebezpieczeństwo przebicia się kijem przy upadku (rys. 5).

Buty: Najlepsze są ze skóry bawolej, ze skórzaną podszewką wewnętrzną. Powinny one być na nodze, z obu skarpetkami, luźne, gdyż inaczej łatwo można sobie nogi odmrozić. Wewnątrz buta znajduje się podszewka skórzana; należy sprawdzić, czy nie marszczy się ona, gdyż później obciera

nogi. W zeszłym roku robiono buty z klapami skórzanymi, osłaniającymi przody butów; okazały się one jednak niepraktyczne.

Spodnie: Doniedawna używali narciarze długich spodni, obecnie coraz bardziej wchodzi w użycie krótkie spodnie, t. zw. pumpy. Najlepszym materiałem na spodnie — jest specjalny granatowy materiał narciarski, którego kilka odmian w każdym sklepie sukienym można dostać. Materiału takiego nie chwyta się śnieg. Można jednak śmiało używać zwykłych pump wełnianych.

Wiatrówka: Jest ona niezbędna, o ile się chodzi na wycieczki, gdyż najgrubszy nawet sweter nie uchroni nas od zimnego wiatru. Najczęściej używa się wiatrówek zrobionych z nieprzemakalnego materiału. Poza tem niezłe są kurtki z sukna, cena ich jednak jest znacznie od wiatrówek wyższa.

Do ćwiczeń i na małe wycieczki wystarcza, jako nakrycie głowy, opaska na uszy; na dalsze — trzeba zabierać czapkę narciarską lub wełnianą, w kształcie hełmu. Rękawice najcieplejsze są dwupalcowe; na nie, aby nie przemokły, wkłada się też dwupalcowe rękawice z płótna namiotowego.

Wybór skarpet, swetrów, ciepłych koszul i t. p. — jest rzeczą mniejszej wagi i zależy od upodobania kupującego.

Dobór smarów do nart — to kwestja dłuższego doświadczenia, należy się w każdym razie, zwłaszcza na początku, ograniczyć do kilku smarów, a nie próbować wielu. Polskie smary nie ustępują już w niczem zagranicznym.

Tyle mniej więcej powinien wiedzieć każdy, kto wybiera się na zakupy „narciarskie“.

J. SOJKA, (kl. VI b).

EKSPRES.

*Czarną oponę nocy,
Snop światła w płaty drze,
A on leci jak z procy,
I naprzód ciągle prze.*

*Pędzi przez wioski, miasta,
Przez lasy, wzgórza mknie,
W górę, co przed nim wzrasta,
Tunelem wdziera się.*

*Raz skręca, raz rozwija,
Stalowe cielsko swe,
I jak olbrzymia żmija,
Świecąc, wciąż naprzód prze.*

*Pędzi, hucząc, szalony
W ciemną niezmierną dal,
I rozdziera zasłony
Czarnych powietrza fal.*

Zb. BREITER, [kl. VIII a].

Kronika literacka.

W setną rocznicę narodzin Jadwigi Łuszczewskiej, Deotymy, ukazało się nakładem Domu Książki Polskiej (Warszawa 1935 r.) czwarte wydanie jej powieści p. t. „Panienka z okienka”. Jest to romantyczna Historia z XVII wieku, osnuta na tle stosunku Gdańska do Polski. Wydanie książki, przeznaczone dla młodzieży, jest bardzo staranne i ładne.

Nakładem Gebethnera i Wolfa ukazała się oddawna reklamowana powieść Jarosława Iwaszkiewicza p. t. Czerwone tarcze. „Czerwone tarcze” są powieścią historyczną na tle epoki rozbicia dzielnicowego w Polsce. Jeden z książąt dzielnicowych, Henryk Sandomierski, nie jest w stanie znieść słabości i poniżenia Polski. Postanawia więc za wszelką cenę zjednoczyć Polskę. Według legendy, w grobie Bolesława Śmiałego ma znajdować się złota korona, której posiadanie uczyni znalazcę mężczyźnym i szlachetniejszym. W celu więc jej zdobycia udaje się młody książę do Osjaku, gdzie z grobu Króla Wygnańca wydobywa ten skarb. Zanim jednak odważy się na powrót do ojczyzny i na realizowanie swego planu, podejmuje, dla zapewnienia sobie pomocy Bożej, pielgrzymkę do Ziemi Świętej. Przy tej okazji opisuje nam Iwaszkiewicz z zadziwiającą dokładnością Rzym Eugeniusza III, dwór Fryderyka Barbarossy, ceremoniał zakonu Templar-juszów i całą mistyczną, tajemniczą atmosferę średniowiecza. Nie danem było jednak Henrykowi urzeczywistnić swych marzeń. Młody Piast nigdy nie znalazł w sobie dosyć siły, aby oprzeć się cesarzowi niemieckiemu, któremu kiedyś był powiedział: „Nie chcę być jedną z owiec w twojej owczarni”. Ostatecznie Henryk umiera, rzuciwszy przed śmiercią swój skarb, koronę z grobu w Ossjaku, w nurty Wisły. Powieść ta ma poza walorami artystycznymi o tyle duże znaczenie, że jest ona zwiastunem nawrotu do tego rodzaju powieści historycz-

nych, jakie mieliśmy za czasów Sienkiewicza (Quo Vadis) czy Prusa (Faraon).

Nakładem wydawnictwa J. Mortkowicza ukazał się ostatni (IV) tom pracy dr. Tadeusza Zielińskiego p. t.: „Religia Rzeczypospolitej rzymskiej”. Dzieło to nie tylko zaznajamia nas z wierzeniami i kierunkami religijnymi, ale daje nam także syntetyczne ujęcie wierzeń ludzkich oraz stosunek polityki rzymskiej do religii.

Już wyszła, pod datą 1935 r., powieść Wacława Niezabitowskiego (wyd. Nowa serja „Roju”) p. t. „Golfstrom”. Fabułę tej powieści tworzy fantastyczny pomysł. Jeden z dyktatorów St. Zjednoczonych A. P., powodowany nieuzasadnioną nienawiścią do Europy, zmienia kierunek Golfstromu, przez co Europa, pozbawiona swego „kaloryfera”, zamarza. (cena zł. 3,00).

Nakładem Biblioteki dla młodzieży pod redakcją dr. Jana Muszkowskiego ukazały się dwie powieści:

„Kryształowa kula Krzysztofa Kolumba” Wasilewskiej przedstawia historię Krzysztofa Kolumba. Ujęcie różni się od dotychczasowych miłym i przyjemnym tonem, nie ograniczając się do kilku stereotypowych wzmianek o drodze do Indyj i o kulistości ziemi.

Zaznaczyć przy tem należy, że Biblioteka dla młodzieży, założona w październiku czy listopadzie b. r., wydaje co miesiąc trzy tony powieści dla młodzieży za łączną ceną zł. 2,70. Redaktor, znany miłośnik dobrej książki, dr. Jan Muszkowski (nazwisko to zapewnia wysoki poziom wydawnictwa), zapowiada ciekawe powieści w najbliższych miesiącach. Mamy

więc dobrą okazję do wzbogacenia naszych bibliotek.

Oddawna dawał się w Polsce odczuć brak odpowiedniej liczby periodyków naukowych i literackich. W bieżącym roku został założony pod redakcją Stefana Kołaczkowskiego: „Mar-

chołt”, kwartalnik poświęcony sprawom literatury, sztuki i kultury.

Hallo!!! Młodszy! Wydawnictwo „Rój” wydało nowy tom nowel Wacława Sieroszewskiego p. t.: „Wśród kosmatych ludzi”. Cena wynosi zł. 1,20.

ZB. BREITER, [kl. VIII a

Kronika wiedzy.

Żyjemy w wieku XX. — wieku postępu. Prawie każdy dzień przynosi wiadomość o nowych zdobyczach i wynalazkach z dziedziny fizyki, medycyny, chemii, astronomji i t. d. Jednak te wiadomości, które dostają się do ogółu, są tylko słabem echem pracy, która wre za matowemi szybami i podwójnemi drzwiami laboratoriów. Wyniki tej pracy były doniedawna jeszcze własnością tylko pewnej grupy uczonych doktorów i inżynierów. Jednak znaleźli się ludzie, którzy w porozumieniu z pewnemi wydawnictwami postawili sobie za zadanie popularyzację wiedzy i nauki. Zaopatrzeni w oczy, uszy, ołówki i notesy wtargnęli oni do laboratoriów, klinik, sal eksperymentalnych i mieszkań uczonych i wywlekłszy stamtąd na światło dzienne wiedzę, dali ją w przystępnej formie ogółowi. Wydawnictwami, które w głównej mierze przyczyniły się do tego są: wydawnictwo Trzaski, Everta i Michalskiego — „Biblioteka Wiedzy”, wydawnictwo „Mathesis Polska” oraz wydawnictwo Przeworskiego — „Biblioteka Naukowa”. Oprócz tych, niektóre inne wydawnictwa wydają książki popularnonaukowe. Na wyróżnienie zasługuje tutaj „Biblioteka Iskier” w wydaniu Księżnicy - Atlas.

Koledzy!!! Nie wolno nam się zasklepić tylko w wiadomościach

zdobytych na ławie szkolnej. Przez 8 lat nie zjemy wszystkich rozumów. I poza szkołą trzeba się kształcić. Kto z was ma pretensje do miana człowieka kulturalnego, nie może być zupełnym laikiem w gałęziach wiedzy nie objętych programem szkolnym, albo pobieżnie w szkole traktowanych; wiadomości z tego zakresu dostarczą wam książki wyżej wymienionych wydawnictw. Każdy więc z was niech przeczyta bodaj kilka tego rodzaju dzieł. I — posłuchajcie rady starszego kolegi — niech każdy robi sobie z nich dokładne notatki, gdyż w ten sposób lepiej sobie zdobyte wiadomości uświadomi i utrwali. Jeżeli zaś idzie o doraźny użytek, to może je zdawać jako lektury na lekcjach geografji, przyrody, fizyki, a nawet matematyki i bardzo często wiadomości z nich nabyte, pomogą do zrozumienia wielu zagadnień związanych z programem nauczania w szkole. Redakcja „Naszego Pisemka” postara się w każdym następnym numerze umieścić sprawozdanie z jednego lub z dwóch takich dzieł i w miarę możliwości wyjaśnić zawilsze lub trudniejsze problemy. O ileby komuś nasunęły się podczas czytania jakieś wątpliwości lub niejasności, niechaj pisze do redakcji „Naszego Pisemka” dla „Kroniki Wiedzy”. W miarę możliwości wyjaśnimy je i pomożemy do zrozumienia

Dra. Feliksa Burdeckiego: Życie maszyn.

Biblioteka Iskier T. 46 wyd. Książnica-Atlas. okład. rys. K. Sopoćko, str. 252.21 rys. w tekst. cena 4 40.

Książka ta zapowiada nową serję dzieł naukowych z wydawnictwa Biblioteki Iskier. Znany i cieszący się dużą popularnością pisarz dr. Burdecki omawia w tej książce kilkanaście zagadnień technicznych. Pierwszy rozdział zatytułowany „Życie Maszyn” jest czemś w rodzaju przedmowy i wprowadza nas niejako w temat.

Autor dzieli maszyny na dwie kategorie: Maszyny wytwarzające, a raczej przetwarzające energię do których należą: dynamomaszyny, generatory, maszyny parowe i t. p., oraz na maszyny wykonujące bezpośrednio pewną pracę, n. p.: motory Diesla, motory spalinowe, elektryczne i inne. Produktem pierwszych jest czysta energia, — drugich — pewna praca. Drugi rozdział: „Dzieje maszyny w starożytności i w średniowieczu” przynosi nam wiele ciekawych szczegółów n. p., że parę wodną zużytkowywano już w Babilonji, gdzie poruszano nią posągi bogów, lub że Arabowie walczyli już w 712 roku bronią palną. Następne rozdziały „Maszyna Parowa” i „Maszyny elektrotechniczne” zawierają dokładny opis samych maszyn oraz doświadczeń nad nimi dokonanych. Rozdział V. „Narodziny Samochodu” zawiera ciekawą historję powstania samochodu. Rozdział VI. i pół VII-go są poświęcone Edisonowi;

VI. jego lampie żarowej, a część VII-go gramofonowi. Pozatem rozdział VIII. „Maszyny, które mówią” daje nam obraz doświadczeń Grahama Bella, konstruktora telefonu i eksperymentów Marconi’ego. Następne rozdziały są poświęcone pokolei: VIII., p. t. „Żywe obrazy” zasługom Zbigniewa Szczepanika na polu produkcji filmów barwnych, IX p. t. „Oko elektryczne i telewizja” zagadnieniu widzenia na odległość; rozdział X., „Ponad szlaki orłów i sępów” podaje krótki zarys historii lotnictwa, poczynsz od Lillienthalów, a skończywszy na Zeppelinie, Piccardzie i samolotach rakietowych. Rozdział XI. „Człowiek a maszyna” jest jakby zebraniem wszystkiego i zakończeniem; w ostatnim zaś [XII.] „Technika naszych prawnuków”, puszcza autor wodze fantazji i rozważa nawet możliwość „perpetuum mobile” opartego na skraplaniu i parowaniu gazów.

Książka dr. Burdeckiego odznacza się miłym i łatwym stylem oraz nie zwyczajnie prostym i przystępnym ujęciem. Wyjaśnia ona czytelnikowi dostatecznie rozmaite zawiśle i trudniejsze problemy. Jak zresztą wszystkie książki Burdeckiego, tak i ta przykuwa uwagę czytelnika. Podobnie łatwo o tak ogromnym materiale traktującej rozprawy dotąd nie spotkałem i dlatego polecam ją gorąco wszystkim tak młodszym jak i starszym: napewno was zainteresuje i napewno ją zrozumiecie.

JAN SZCZEPAŃSKI, (kl. VI b.)

Podstęp żaka.

(Stylem Imci Pana Mikołaja Reja)

Barzo wielorakie, a rozmaite przypadki po ludziach chodzą i niczemu się nazbyt dziwo- wać nie trza, ino baczyć, iakoby z wszey przy-

gody wyiść cało, bez szwanku, a i z chwałą, iako on Ulixes, który tak chytrze, a przebiegie z Troiany w oney sławney potrzebie woiował,

iż dziś go jeszcze za wzór a przykład stawiamy. Owóż, był w naszym mieście bakałarz pewien, barzo uczony a nie ladaiaiki, który wszakoż miru nie miał w szkole jako zgryźliwy, porywczy, a do czynów gniewliwych skory. Mnie barzo ów bakałarz nie lubił i gnębił, com mu pocichu odplacał, a odwodził wedle siły. Razu tedy pewnego, barzom się trząsał w ławie, a bładł, iżem się lekcycje nie wyuczył, a mentor nasz w osobliwie złym był humorze i wielce się srożył. A było to dnia nieszczęsnego trzynastego, miesiąca pierwszego, co jak się go do dwunastu minionych przyda, też przeklełą trzynastkę tworzy. Wielcem się tedy trząsał i animusz wszelki ze mnie uszedł, gdy do tabuli głosem groźnym, a gromkim przywołany został. Jużem też głowę do reszty stracił i słowa wybękać nie mógł, iak ino, żem chory ciężko jest, przez co spamiętać nic nie mogę i do domu iść pragnę. Na nic się to wszystko zdało i iużbych rozpaczać zaczął, gdy mi myśl przednia do głowy przyszła.

Gdym na drugi dzień do szkoły szedł, wielce boleściwą przybrałem minę, zasię ze sobą flaszę z wodą ciepłą wziąłem, którą na brzuchu sobie pokładłem, głowę ręcznikiem obwiązawszy, a groch z puzderka lykając, niby medicamentum iakowe. Z podziwem, a ukontentowaniem poglądali na mnie insi żakowie, oney rzeczy świadomi, bakałarz zasię zapytał, co by mi było. Ia jednak nie odpowiadałem, iako że to nie poymuię, inom łączal barzo żałośliwie, a drzał na całem cieie powszędy. Wielce się on bakałarz przeraził, do domu mnie słał, a onę nieszczęsną notę wydrapał, iako iżem wczora iuż sielnie bolejącym, a do nauki niezdatnym być musiał. Przedsię medyk szkolny dyteę mi nakazał, co wierę uciesznem nie iest, lżeyszem mi się wszakoż nad onę złą cenzurę zdało. Po klasie zaś rozmaite pogwarki, a prześmichy chodziły o onym bakałarzu, który chocia srogi, a podeźrzliwy, wždy w pole zwyklemu żakowi wywieść się dał.

Dział matematyczny

[pod redakcją prof. M. Orlickiego].

TROMBALA BOLESŁAW, [kl. VIII a.]

Matematyka na usługach przepowiedni.

Tyle jest w każdym poznaniu nauki, ile jest w niem matematyki — oto słowa Kanta, wielkiego myśliciela i matematyka. Nad całym światem panuje liczba, we wszystkim tkwi liczba; w sztuce nazywamy ją proporcją, symetrią, rytmem, harmonją i t. d. Przeszłość wyrażamy liczbą, a czy przyszłość również nią określić można, rozważymy.

Jeden z naszych profesorów powiedział nam kiedyś: „Tylko matematyka może przepowiedzieć przyszłość, inne gałęzie wiedzy zdolności tej nie mają“. Niewątpliwie tak jest. Matematyka może awansować na proroka, bo wskazują na to fakty, niejednokrotnie już sprawdzone. Chemik rosyjski Mendelejew ułożył tablicę perjodyczną pierwiastków tylko na podstawie liczby; pozostawiając puste miejsca dla pierwiastków jeszcze nieznanych, wyznaczył dla nich ciężar atomowy i wartościowość, i przepowiedział ich odkrycie. Rzeczywistość potwierdziła to najzupełniej, bo już niedługo nasza rodaczka Curie-Skłodowska w pustych polach umieściła Rad i Polon, pierwiastki przez nią odkryte.

Fizyk angielski Galton skonstruował przyrząd, noszący miano „deseczki Galtona“. Jest to pochyła tablica najeżona gwoździemi. Jeśli z górnego końca tej deski spuścimy kulkę stalową, to zleci ona wdół w fantastycznych zygzakach i nikt nie potrafi przepowiedzieć, do której z przegródek dolnych wpadnie ostatecznie.

Jeśli jednak spuścimy nie jedną, ale setkę kuleczek, to bezsilny matematyk przekształci się w jasnowidza i powie: kulki spadną w ten sposób, że utworzą rodzaj kolumny, której góra będzie określona krzywą w kształcie dzwonu. Może nawet narysować tę krzywą. I oto, jeśli matematyk przystąpi do badania tej krzywej, przekona się, że powraca ona nieustannie we wszystkich rachunkach prawdopodobieństwa. Matematyka może więc prorokować z pewnością tam, gdzie chodzi o liczne skupienie jednostek lub wypadków.

Astronomowie na tysiące lat naprzód określają położenie jakiejś planety, co więcej — określają również położenie planety jeszcze

nieznanej, jej wielkość i drogę, tylko na podstawie wpływu tejże na inne ciała niebieskie.

Z dokładnością ułamka sekundy przepowiedzą nam zaćmienie słońca, czy księżyca, a z lektury „Faraona“ wiemy, jakie korzyści z tego ciągnęli astronomowie — kapłani w Egipcie i jak tę czystą naukę wypaczali.

Jak wygodnie byłoby, gdyby n. p. historia posiadała taki nieomylny dar proroczy. Gdyby w historii rządziły takie prawa, jak n. p. prawo ciężenia lub przyciągania mas, to każdy historyk mógłby przepowiedzieć oczekujące dany lud wojny, katastrofy lub zwycięstwa.

Dlatego też tylko gałęzie wiedzy, zbudow-

wane na podstawie matematycznej, posiadają dar proroczy. Gdy Newton zbadał działanie prawa ciężenia, gdy Gauss znalazł równania, w których formułkach zawarte są tajemnice dróg planetarnych, nie przewidywali wcale, że formułki odkryte przez nich będą posiadały siłę proroczą, że przy ich pomocy będzie można wykryć istnienie światów, których oko nie widziało, a które jednak później zostały odkryte przy pomocy coraz mocniejszych szkiele.

Okazało się, że formułki matematyczne są mądrzejsze od człowieka, który je wynalazł.

JURAND, (kl. VIII a.)

Kronika.

Święto Niepodległości.

„Święto Niepodległości“ obchodziło nasze gimnazjum bardzo uroczystie. Dnia 11. XI., po uroczystej mszy św. w kościele garnizonowym zebrała się młodzież naszego zakładu w auli, gdzie kl. II. b. urządziła, pod kierownictwem p. dr. Kłoski, uroczystą akademię. Po wniesieniu sztandaru odegrała orkiestra marsza p. t. „Polski sztandar“, poczem chór szkolny odśpiewał „Brygadę“. Bardzo ładne przemówienie wygłosił kol. Skarżyński (kl. II b.). Następnie chór odśpiewał piosnkę p. t. „Zasłużonym“. Po występie chóru przemówił do zebranych p. prof. Wnuk, omawiając znaczenie „Święta Niepodległości“ i owoce 16-letniej pracy Państwa Polskiego.

Dalszym punktem programu był kwintet Glucka z opery „Orfeusz“. Potem nastąpiły deklamacje kol. kol. Wilczyńskiego [kl. I b.], Kozubowskiego (kl. II b.) i Bibersteina [kl. II a].

Na zakończenie odśpiewała młodzież hymn narodowy. Klasie II b. należy się uznanie.

S. POWEL, [kl. VIII b].

„Chłopcy z placu bronii“.

Dnia 22-go XI. 34. udaliśmy się pod opieką naszych wychowawców do kina „Capitol“, gdzie został wyświetlony film p. t. „Chłopcy z placu bronii“ wedł. powieści F. Mołnara. Film ten sprawił przyjemność zarówno młodzieży, jak i starszym, ponieważ przypomina nam nasze awanturyczne przygody z lat dziecięcych.

Poranek muzyczny.

III. Audycja muzyczna odbyła się dn. 23. XI. 34. W programie była muzyka słowiańska

a mianowicie: poemat Smetany p. t. „Tabor“, wyjątek z baletu Czajkowskiego p. t. „Dziadek do orzechów“ i „Taniec słowiański“ Dworzaka. Muzyka słowiańska nastraja nas poważnie i popadamy w zadumę, właściwą naturze słowianina.

Wycieczka do Szopienic.

Dnia 13-go XII. ub. r. urządziła Dyrekcja naszego zakładu przy pomocy p. radcy Benisza wycieczkę do Szopienic, celem zwiedzenia kilku zakładów przemysłowych. Klasy VI-te, VII-me i VIII-me zwiedziły fabrykę mydła „Alboril“, hutę ołowiu „Walter Kronick“, szamotownię, hutę Bernardi'ego, hutę cynku „Uthemana“ oraz elektrownię kop. Carmer. Objaśnień udzielali nam przewodnicy — funkcjonariusze tychże zakładów. Wycieczka miała na celu pokazanie młodzieży bogactwa śląskiego przemysłu ciężkiego.

Poranek Spisza i Orawy.

Dnia 7-go XII. 34. urządził Komitet Międzyszkolny poranek Spisza i Orawy. Grupa naszych braci z Czechosłowacji odśpiewała kilka pieśni ludowych i przedstawiła obrazek sielski z życia górali. Naszych rodaków sprowadził ks. Machay, któremu należą się słowa uznania za jego pracę społeczną.

Syd, (VIII a).

„Orlęta“ na scenie gimnazjalnej.

Dnia 18-go XII. 1934 r. odbyło się w auli naszego zakładu przedstawienie „Orlęta“, wystawione staraniem uczniów kl. II b. Przedsta-

wienie było zupełnie udane. Wszyscy aktorzy stanęli na wysokości zadania. Szczególnie podobali się publiczności kol. Cuprys i Karolus w rolach harcerzy, oraz kol. Gwóźdź w roli ojca. Główna postać sztuki, Janek [kol. Razumowski] wypadła zupełnie zadowalająco. Rola była przez aktora przemyślana i widać było, że aktor sam ją przeżywa; była to najzmudniejsza rola w całej sztuce. Na przyszłość życzymy jednak kol. Razumowskiemu więcej odwagi i tupetu. Najmilszą postacią na scenie był, mojem zdaniem, kol. Małula w roli andrusa lwowskiego. Każdorazowe jego ukazanie się na scenie powodowało salwy śmiechu. Stroną techniczną zajął się p. prof. Dr. Kloska; samo już nazwisko mówi za siebie. Sztuka była wyreżyssowana bardzo starannie; wszędzie widać było rękę reżysera. Ukazanie się ojca na scenie w futrze prof. Kloski wywołało śmiech na sali. Ile już razy to futro było na scenie! Jest ono, zdaje się, najbardziej zasłużonym aktorem naszego gimnazjum. Ukazanie się aktorów w mundurkach z numerkami nie było przeoczeniem reżysera. Te numeryki miały oznaczać, że i nasze gimnazjum jest wielką rodziną, że i my zdobylibyśmy się w razie potrzeby na taki czyn.

Zebranie dyskusyjne „Kuźni Młodych“.

trzecie w tym roku szkolnym, odbyło się dnia 11-go XII. 34. w świetlicy „Straży Przedniej“ w Śl. Zakł. Tech. Zebranie zagał kol. Postulka referatem p. t.: „My i One“. Referat ten zapoczątkował dyskusję na temat wzajemnych stosunków młodzieży męskiej i żeńskiej. Po długiej dyskusji zebranie wysnuło pewne wnioski mające stanowić normy współżycia koleżeńkiego.

G. K. S.

Staraniem naszego koła sportowego odbył się dnia 16-go XII. ub. r. na Sztucznym Lodoisku w Katowicach międzymiastowy mecz szkolny Kraków — Katowice, zakończony porażką gości w stosunku 4 : 1. Podkreślić należy świetną formę Kuhnerta, będącego bezwzględnie najlepszym graczem na boisku.

Prof. Pigoń w Katowicach.

Dnia 17-go XII. 1934 wygłosił prof. U. J. Stan. Pigoń niezmiernie ciekawy wykład o Mickiewiczu oraz o „Panu Tadeuszu“. Wykład cieszył się dużą frekwencją młodzieży klas wyższych.

ZAGADKI.

Rozwiązanie zagadek z nru. 1.

Szarada : Salamina.

Bilety wizytowe : — Handlowiec, Komi-niarz, Organista.

Zagadka.

16	3	2	13
5	10	11	8
9	6	7	12
4	15	14	1

Rozwiązanie zagadek z nru 2.

1.

P a r a g w a j
I l j a d a
Ł g a r z
S k n e r a
U l e w a
D a r j u s z
S a m a r y t a n i n
K i l i m a n d ż a r o
I g o

Zagadka 2.

Łamigłówka.

Zagadka 3.

Zadanie arytmetyczne.

W losowaniu nagrodę za rozwiązanie zagadek otrzymał J. Taucher, kl. II b.

Rozwiązanie:

Do ponumerowania stron od 1 do 9 użyto 9 cyfr. Od 10 do 99 [90 stron] użyto 180 cyfr, od 100 do 999 [900 stron] użyto 2700 cyfr, razem 2889 cyfr. Pozostało cyfr 2256, których użyto na ponumerowanie stron od 1000 wzwyż. Ponieważ każda taka strona wymaga 4 cyfr, więc tych stron było: $2256 : 4 = 564$. A więc książka zawierała $999 + 564 = 1563$ strony.

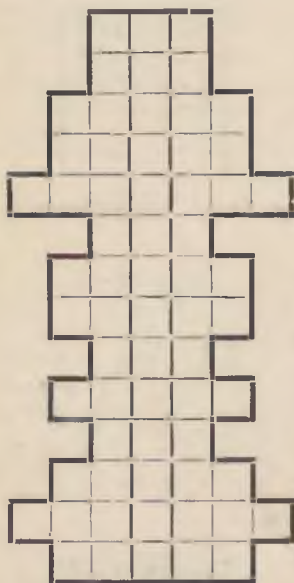

Nowe zagadki.**Łamigłównka.**

(ul. Skutella Fr., kl. VIII b.)

W poszczególne kratki wpisać wyrazy o niżej podanem znaczeniu.

Środkowy rząd zgóry na dół da rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów:

- 1) Imię męskie.
- 2) Utwór A. Mickiewicza.
- 3) Przymiotnik.
- 4) Inaczej raunek.
- 5) Część świata.
- 6) Rzeka w Afryce.
- 7) Inaczej silny.
- 8) Inaczej izba
- 9) Zaimek przeczący.
- 10) Duże łaki.

- 11) Pierwsza kobieta na świecie.
- 12) Inaczej melodia.
- 13) Miasto na wyspie Korsyce.
- 14) Miasto w Rosji.

Zagadka geograficzna.

(ul. Skornia J., kl. VI b.)

Kampur — . . . . .
 St. Antonio — . . . . .
 Buenos Ayres — . . . . .
 Tyflis — . . . . .
 Sacramento — . . . . .
 Leopoldville — . . . . .

W miejsce kropek wstawić nazwę rzeki, nad którą wymienione miasto leży.

Wizytówki.

(ul. Pilcer W., kl. VI b.)

Idłok Puwnikop

Marek Ryden

Żer. I. Wojakom

Jaki jest zawód tych panów?

Odpowiedzi redakcji:

Kol. kol. A. Dłużniewski [kl. V c.], J. Sojka [kl. VI b.] i E. Kopel [kl. VI c.]: Za wiersze dziękujemy. Umieścimy je częściowo w najbliższych numerach.

Ceny ogłoszeń: $\frac{1}{4}$ strony 40 zł, $\frac{1}{2}$ strony 20 zł, $\frac{1}{8}$ strony 7 zł **Uwaga:** Ogłoszeń w tekście **nie** umieszczamy.

Adres: Redakcja i Administracja: Katowice, Gimnazjum Państwowe, ul. Mickiewicza, nr. tel. 34207. Wszelkie artykuły i listy należy przysyłać pod powyższym adresem. Opiekun mies. „Nasze Pismo”, **Dr. E. Trzaska.** — Redaguje Komitet redakcyjny: **W. Skrzyposzek**, przewodniczący (kl. VIII a), **I. Poltowski**, **A. Zakrzewski** (kl. VIII a), **J. Hiescher**, **I. Wilk** (kl. VIII b), **J. Daab** (kl. VII a), **S. Powol**, **P. Rehlich** (kl. VII b), **H. Majnusz** (kl. VI a).
 Katowice, Gimnazjum Państwowe.

Księgarnia Katolicka

Katowice, ul. św. Jana 14

Telefon Nr. 312-10 — P. K. O. Katowice 306-400

Poleca dla młodzieży:

bogato zaopatrzony dział pomocy naukowych, skrótów, komentarzy. **Posiada stale na składzie** obowiązującą lekturę szkolną oraz materiały piśmienne.

Treść numeru:

Wspomnienie pośmiertne	str. 1
Trzydziestolecie pracy naukowej Profesora Ignacego Mościckiego	„ 2
Na kursie w „Osiedlu” — E. Kurz, kl. VIII a	„ 3
Kącik humanistyczny — „Potop” — O. Voit, kl. VI b	„ 5
Święto niepodległości w Bytomiu — Jurand, kl. VIII a	„ 6
Sprzęt i ubiór narciarski — A Zakrzewski, kl. VIII a	„ 7
Ekspres — J. Sojka, kl. VI b	„ 9
Kronika literacka — Zb. Breiter, kl. VIII a	„ 10
Kronika wiedzy — Zb. Breiter, kl. VIII a	„ 11
Podstęp żaka — Jan Szczepański, kl. VI b	„ 12
Dział matematyczny — Bolesław Trombała, kl. VIII a	„ 13
Kronika — Jurand, kl. VIII a — S. Powoł, kl. VII b — Syd, kl. VIII a	„ 14
Zagadki	„ 15
Odpowiedzi Redakcji	„ 16

E. WIENER

(naprzeciw gimnazjum)

Katowice

ulica Szopena 8

Vls—A vis P. K O

Telef. 30384

poleca: Zeszyty szkolne — Ołówki — Pióra — Książki
Abonament gazet dla pp. Profesorów
Tygodniki ilustrowane — Książki beletrystyczne

Najniższe ceny!

Śląska Centrala Sportowa

„Centrosport“

Katowice, ul. 3-go Maja 23

Telefon nr. 313-82

poleca wszelki sprzęt sportowy, gimnastyczny i narciarski
w najlepszym gatunku po przystępnych cenach.
Uczniom gimnazjum państwowego specjalny rabat.

Ilustrowane cenniki gratis.

Składajcie

w

MIEJSKIEJ KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI

w KATOWICACH

Instytucja bankowa prawa publicznego o
pupilarnej pewności, przyjmuje oszczęd-
ności od 1 zł w złotych i w dolarach amery-
kańskich za wysokim oprocentowaniem.

Za zobowiązania Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności w Katowicach
odpowiada miasto Katowice całym swym majątkiem wynoszącym przeszło
100,000,000 zł.

T. Wojciechowski i S-ka
Katowice

ulica Św. Jana 10

Skład

**Sukna,
Kortów
i Płócien**

Poleca:

Materjały wełniane męskie i damskie, jedwabne,
płótna pościelowe, bielizniane, fartuchowe i
wszelkie dodatki krawieckie.